N°. 66

183

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig en Wetenschappelijk

NIEUWS-BLAD,

Zondag en Maandag 18 en 19 Maart.

Frankrijk.

PARIJS, den 15den Maart.

Het aangevraagd crediet voor de geheime fondsen is gisteren aan het slot der zitting aangenomen, met 256 tegen 135, derhalve met eene meerderheid van 116 stemmen. Na den heer *Guizot* heeft een der organen van het linker centrum, de heer *Passy*, het woord gevoerd en almede het bestuur van zwakheid en besluiteloosheid beschuldigd; dat hetzelve die meerderheid verdeeld had en daardoor het ontstaan eener ministeriele crisis had weten te voorkomen. Aan het eind der debatten stelde de heer *Baudet* een amendement voor, om het crediet met 300,000 fr. te verminderen, derhalve op 1,200,000 te stellen, doch zijn voorstel werd verworpen, schoon slechts met eene meerderheid van 46 stemmen. De meeste bladen [illegible] heden met redeneringen bezig over deze driedaagsche [illegible] en der gesteldheid van het ministerie bij dezelve. Ofschoon het de aangevraagde geheime fondsen verwierf, had hetzelve niet te min den aanval te verduren van alle partijen of gedeelten van partijen; niemand was er die de verdediging van het bestuur op zich nam, zoodat de heer *Molé*, na de ongesteldheid des ministers van binnenlandsche zaken, alleen stond en te beantwoorden had de aanvallen van de heeren *Jaubert*, *Odillon Barrot*, *Guizot*, *Passy* en *Gauguier*. Bij zulk een tegenstand zou men hebben mogen verwachten, dat de gevraagde gelden geweigerd wierden; maar men wist vooruit, dat een deel leden, in weerwil dat zij veel tegen het bestuur in te brengen hadden, voor het crediet stemmen zoude; het *Journal des Débats* beweert zelfs, dat juist die oppositie zou bijgedragen hebben dat de meerderheid bij de stemming zoo groot was. De leden van dit [illegible] de ministeriele crisissen had leeren duchten, en dus om het behoud zelf van het ministerie, dat men van zwakheid beschuldigt, voor hetzelve had gestemd. Het meest opmerkelijke in deze driedaagsche discussie, is, dat de heer *Guizot*, die tot heden het tegenwoordig ministerie voorstond en vroeger zijne afkeuring te kennen gaf over de hevigheid der taal van den heer *Jaubert*, thans diens verklaringen [illegible] en dus openlijk met het ministerie brak. Het vroeger geheel ministeriele *Journal des Débats*, anders geheel toegewijd aan den heer *Guizot*, heeft niet kunnen nalaten denzelve daarover te berispen: De heer *Guizot* zegt hetzelve, heeft de gebreken van onzen tegenwoordigen toestand ten volle ontwikkeld; niemand ontkent zulks; maar niemand zou daarvan ook welligt zulk een levendig en waar tafereel hebben kunnen ophangen. Onze diepe eerbied voor het karakter en onze groote bewondering voor het talent van den heer *Guizot*, verre van ons te weerhouden om ons gevoelen te zeggen, sporen ons zelfs daartoe aan. Wij gelooven opregtelijk, dat de heer *Guizot* deze maal verkeerd heeft gedaan, met zich in de gelederen der tegenstanders van het ministerie te plaatsen. Naar ons gevoelen bestaat de ware rol der behoudende partij daarin, dat zij een kabinet ondersteune, welk het goede wil, en aan de kamer slechts derzelver steun vraagt [illegible] blijven doen.

— Heden heeft de kamer van afgevaardigden zich met een voorstel van den heer *Roger*, over de persoonlijke vrijheid bezig gehouden.

— De minister van binnenlandsche zaken bevindt zich nog weinig beter; gedurende zijne ongesteldheid ontvangt hij van alle zijden veel blijken van achting en belangstelling.

— Blijkens een staat omtrent de bevorderingen in het leger gedurende het verledene jaar, zijn er benoemd: 1 maarschalk, 5 luitenant-generaals en 11 marechaux-de-camp; bij den staf hebben 48 benoemingen plaats gehad, waaronder 2 kolonels en 2 luitenant-kolonels; bij de infanterie 1130 benoemingen, waaronder 9 kolonels en 15 luitenant-kolonels; bij de kavallerie 303 benoemingen, waaronder 5 kolonels en 9 luitenants-kolonels; bij de artillerie en trein 223 benoemingen, waaronder 5 kolonels 8 luitenant-kolonels; bij de genie 94 benoemingen, waarond er 6 kolonels en 8 luitenant-kolonels; bij de gendarmerie 70 benoemingen, waaronder 1 kolonel; in het geheel 1875 benoemingen.

— Berigten door den *Toulonnais* uit Algiers en Bona tot in het [illegible] dezer maand medegedeeld, bevestigen den togt van den generaal *Négrier* tot onderwerping der Arabische stammen en spreken van de bezetting van Coleah. Voorts hadden Arabieren uit de zeeplaats Stora de verzekering komen brengen dat de fransche troepen aldaar wel zouden ontvangen worden. Men wilde dat de generaal *Négrier* zich derwaarts zoude begeven en er een garnizoen laten.

Uit Constantine wordt gemeld dat *Achmed*-bey een zijner officieren had afgezonden, om zijne onderwerping aan het fransch gezag aan te bieden, zijnde zijn verlangen om in het gewest als bijzonder persoon te leven. De bevelvoerende generaal had zijn aanbod niet durven aannemen, maar berigt daarvan aan den gouverneur-generaal te Algiers gedaan. — De staat van het garnizoen was voldoende.

— Omtrent Spanje is heden de volgende telegraphische depeche bekend gemaakt:

» De generaal *Carratala* heeft voorloopig het bestuur van het oorlogs-departement op zich genomen.

» *Pardinas* heeft den 27sten *Tallada* te Castril volkomen geslagen. De insurgenten hebben 1000 man en 2 stukken geschut verloren. *Basilio* heeft van zijnen kant de sterkte Puerto Llano ingenomen.

» De rust is te Saragossa hersteld. — Tot op den 10den was er niets belangrijks in de provincien voorgevallen."

— Omtrent de gebeurtenissen in Saragossa, na de overrompeling van die stad door de karlisten, leest men in het *Journal des Débats*:

De generaal *Esteler*, tweede bevelhebber van Saragossa, is het slagtoffer der gebeurtenissen geweest die den 5den aldaar voorgevallen zijn. De autoriteiten hebben hem des anderen daags aan de woede van het graauw, dat zijn hoofd eischte en hem onfeilbaar zou vermoord hebben, opgeofferd. Men beschuldigde hem van verraad, dat hij de vijanden tot in Saragossa had laten doordringen; waarschijnlijk was hem slechts achteloosheid te wijten. De dood van dien ongelukkige, die na een soort van vonnis in den avond van den 6den gefusilleerd werd, heeft de woede van het volk niet bevredigd; sedert den stouten aanval der karlisten, verkeert hetzelve in den grootsten staat van gisting; de politieke chef is thans het voorwerp van deszelfs achterdocht.

» *Cabanero* heeft zeventig nationale garden van Saragossa gevangen gemaakt; over de uitwisseling derzelve tegen een zeker getal karlistische gevangenen zoekt men te onderhandelen. De generaal *San Miguel*, kapitein-generaal van Arragon, werd tegen den 8sten te Saragossa verwacht, alwaar het kommandement voorloopig toevertrouwd is aan den baron *de la Menglana*."

In bijzondere berigten uit Saragossa tot den 9den, wordt gemeld dat de gezegde uitwisseling van gevangenen den vorigen dag had plaats gehad. De chef van den staf van *Cabanero* had zich, vergezeld van een der gevangene officiers van de nationale garde, aan de barrieren der stad doen aanmelden en de uitwisseling man voor man gevraagd. Men had hem nog bovendien 120 gevangenen vrij gegeven, uit erkentelijkheid voor de goede behandeling aan de gevangene nationale garden betoond. Een maaltijd werd aangerigt, en na in vriendschap omstreeks drie uren onderling te hebben doorgebragt, scheiden de gecommitteerden van de beide vijandelijke partijen.

In den namiddag van den 10den moest een persoon gefusilleerd worden, die beschuldigd werd den karlisten de ladder te hebben bezorgd, waarmede zij de poort St. Engracia beklommen. De vrouwen van Saragossa hadden een voornaam deel gehad aan de mislukking van den aanslag der karlisten; zij hadden de karlisten in de straten verpletterd, door het van boven uit de huizen nederwerpen van meubelstukken, of hen verbrand door kokend water, heete olie en dergelijke.

— Uit Smyrna heeft men hier berigten tot den 19den Februarij ontvangen, houdende dat de vice-admiraal *Gallois*, de brik *Palinure* naar de kusten van Syrien afgezonden had, op het berigt van de mishandelingen door de troepen van den pacha op de bewoners gepleegd, ten einde de fransche onderdanen te beschermen.

— In de binnenlandsche fondsen ging heden ter beurze weinig om; de rente hield zich staande, waarover sommige lieden bevreemd waren na de schokken die het ministerie bij de jongste discussie in de kamer heeft geleden; men was niet vreemd van het denkbeeld, dat het ministerie, niettegenstaande het de aangevraagde credieten verkregen had, weldra genoodzaakt zijn zou zich te ontbinden. Op het afkomend londensch fondsenmerk, waren de spaansche en portugesche fondsen heden zeer willig. De notering was heden (15 Maart) 5 pCt. 108; 3 pCt. 80; Nap. r. 99,50; Sp. Ardoin 20¾; Portugal 20⅝; Rom. L. 102.

Duitschland.

FRANKFORT, den 14den Maart.

Het adres van antwoord der Hanoversche Stenten-Vergadering op de troonrede, dat den koning den 9den dezer in plegtige audientie is aangeboden, behelst meer dan een weêrklank op genoemde aanspaak. Na de betuiging der algemeene blijdschap over de eindelijke terugkomst van den Landsheer te midden zijner getrouwe onderdanen, drukken de Stenden zich dus uit: » Ofschoon het patent van 1 November des vorigen jaars, door hetwelk de grondwet van 26 September 1833 buiten werking gesteld werd, velen uwer getrouwe onderdanen met bezorgdheid vervulde, zoo heeft toch deze gebeurtenis nooit het algemeen vertrouwen kunnen schokken, dat een koning die eens (namelijk in 1813) uit eigen beweging het Vaderland ter hulp snelde, om het onregt te bestrijden, anders dan volgens het regt zou willen regeren.

» Wanneer echter op de Stenden de zware pligt rust, door hunne medewerking niet alleen de bezorgdheid te doen wijken, aan welke vele uwer getrouwe onderdanen zich overgeven, maar ook naar vermogen tot daarstelling van eenen duurzamen toestand bij te dragen, zoo kunnen zij niet dan met de levendigste dankbaarheid de woorden Uwer Majesteit opvatten, door welke ook zij gewezen worden op het eenige ware doel van hun streven, waarvan zich iets duurzaams verwachten laat, op regt en wettigheid namelijk. Op dezen weg hopen de Stenden zich in den bijval Uwer Koninklijke Majesteit te mogen verheugen, maar tevens bij te dragen tot het vestigen van eenen toestand, die met de behoeften en ware wenschen des Lands overeenstemt, en daardoor den zekersten waarborg voor zijne duurzaamheid oplevert."

De Koning herhaalde, in zijn antwoord op het adres, de verzekering van zijnen afkeer van een op louter willekeur gegrond regeringstelsel, en zijne overtuiging dat de Stenden het hunne zouden bijdragen om de welvaart der ingezetenen te bevorderen.

Naar men verhaalt, zou een der gedeputeerden van Göttingen, de justitieraad *Hugo*, in eene der eerste zittingen van de Stenden verklaard hebben, de zaal te zullen verlaten, wanneer de meerderheid besluiten mogt het voorgelegd ontwerp van constitutie in overweging te nemen, en zou een aantal andere leden zich met deze verklaring hebben vereenigd.

— De tweede kamer der Badensche Stenden heeft in hare zitting van den 10den dezer, met 57 tegen 3 stemmen het ontwerp van wet aangenomen, waarbij bepaald wordt, dat, op kosten van den Staat een spoorweg van Mannheim naar de Zwitsersche grenzen bij Bazel zal aangelegd worden.

— Men schrijft uit Coblenz dat de dienst der stoombooten van de Keulsche Stoomboot Maatschappij den 11den dezer weder geopend is, en dat blijkens de gelijktijdig uitgegeven nieuwe tarieven de vrachtgelden voor reizigers met een derde verminderd zijn niet alleen, maar zelfs tot op de helft voor diegenen die terstond voor de terugreis eene plaats nemen.

— Dezer dagen is ook onze stad tot het scheepsvaart-traktaat, in het vorig jaar tusschen Pruissen en de Nederlanden gesloten, toegetreden.

— Uit München wordt gemeld, dat de hertog *Alexander* van Wurtemberg, na den vorigen avond met zijne gemalin, de fransche princes *Maria*, den schouwburg waar men op haar verzoek het treurspel *Wallenstein* van *Schiller* gaf, te hebben bezocht, den 11den naar Augsburg vertrokken zijn, en van daar den 12den de reize voortgezet hebben. In beide plaatsen was men ten uiterste belangstellend om de fransche koningsdochter te aanschouwen.

— In de *Augsburger Zeitung* wordt uit Berlijn van den 4den geschreven, dat de keulsche aangelegenheid eene zekere oplossing nabij was. Binnen kort zouden de laatste instructien aan den pruissischen gezant te Rome afgezonden worden; de dien ten gevolge van de pruissische zijde in te dienen nota zou waarschijnlijk de laatste wezen, daar de gezant in last had, bij bevinding van het vruchtelooze dezer poging, Rome te verlaten, als wanneer Pruissen bij den Heiligen Stoel niet meer zou vertegenwoordigd worden.

— Uit Weenen schrijft men van den 8sten, dat de Oostenrijksche bonds-gezant *von Munch Bellinghausen* tegen het midden der maand naar Frankfort zou terugkeeren.

— In berigten uit Rome tot den 5den dezer wordt sterk geklaagd over het aanhoudend natte en regenachtig weder, waardoor alle lagen landen overstroomd waren en men vrees voor den oogst koesterde; ook het lagegedeelte der stad stond onder water. De H. Vader had gebeden in de kerken bevolen, en aflaat geschonken aan al degenen die deze gebeden naar het voorschrift bijwoonden. — De berigten uit Napels luidden nog treuriger; dewijl de regen aldaar van zware stormen vergezeld ging.

— In berigten van de Bosnische grenzen wordt weder van oproerige bewegingen in het land gesproken.

Nederlanden.

BREDA, den 16den Maart.

Naar men verneemt, zijn aan de leden van de Tweede kamer der Staten-Generaal rondgezonden de antwoorden der regering op de aanmerkingen der afdeelingen, nopens het ontwerp van wet tot voorziening in de volle rentebetaling der nationale schuld over 1838. Omtrent den in de afdeelingen geuiten wensch, dat maatregelen van dezen aard overbodig mogten worden, door het tot stand komen van eindschikkingen omtrent de belgische kwestie, verwijst de regering op de staatkundige openingen dezer dagen aan de vergadering gegeven, zonder dat het, naar hetgeen in de antwoorden gezegd wordt, noodig zijn zal, iets meerder bij te brengen ten betooge, hoe opregtelijk door de regering de wensch gedeeld wordt, dat de omstandigheden mogen toelaten een einde te maken aan maatregelen, waarvan men het drukkende volkomen gevoelt, doch die, wat betreft de onderhavige wet, herhaalt moeten worden, omdat aan een stilstand of gedeeltelijke opschorting van rentebetaling, de verruitziendste gevolgen zouden verbonden zijn, en dat de mindere bezwaren in de toekomst, naar de beschouwing der regering, niet vermogen te worden gekocht ten koste van een geheel verval van het vertrouwen voor het tegenwoordig oogenblik.

De regering behoudt zich de beantwoording der vraag, omtrent de mogelijkheid van het dragen dier bezwaren voor, bij de behandeling van andere voorgedragen ontwerpen van wetten, als meer bijzonder daartoe behoorende, vermits toch, wordt gezegd, het ontwerp omtrent de volle rentebetaling slechts een kortstondig rente bezwaar zal moeten opleveren, tot aan het tijdstip van de eindelijke afdoening der staatkundige zaken, en het alsdan weder inkomen der voorschotten, waarmede ook de vergoeding van dien rentelast zelven mag worden verwacht.

Overigens wordt in de antwoorden te kennen gegeven, dat de voorgedragen maatregel van voorziening geheel overeenstemmende is met hetgeen voor 1837 heeft plaats gevonden; de geldmiddelen der overzeesche bezittingen zijn nu, door overneming der voorschotten van het Amort. Syndicaat, voor dit onderwerp vroeger gedaan, en daarna door regtstreeks op te nemen de gelden, in de laatste jaren daarvoor vereischt, de schuldvorderaars *voor dit geheel* geworden, en hebben daartegen andere schulden aangegaan, welker intrekking te gereeder mag worden vooruit gezien, omdat zij niet gebezigd zijn tot uitgaven, maar tot *voorschotten*, waarvan, gelijk zoo even is aangemerkt, de wederinkomst wordt vooruitgezien, — en, nu de noodzakelijkheid gebiedt, om nogmaals zoodanig voorschot te doen, schijnt de regering eene gelijke wijze van leening verkieslijk boven het opnemen van gelden voor andere behoeften, tot welker vervulling de gezegde geldmiddelen meer regtstreeks geroepen zullen worden.

Wat de som betreft, waarin voorzien moet worden, dezelve is volkomen gelijk aan die van de laatste jaren, en grondt zich op de zamenstelling der begrooting van 1838. Bij dezelve is de f 8,400,000 afgetrokken *van* [illegible] *van de nationale* [illegible] *schuld*, en, om de [illegible] *geheel* te kunnen voldoen is dus deze som benoodigd; verwijlt, wanneer de denkbeelden, bij eene der processen-verbaal ontwikkeld, ten aanzien van den grondslag, op welken de berekening derzelve op de overgang van f 8,400,000 jaarlijksche rente berust, alle aandacht verdienen, en in aanmerking zullen kunnen komen, wanneer er werkelijk tot eene afscheiding en regtstreeksche toewijzing van deeze schuldenlast zal moeten worden overgegaan, daardoor geen invloed schijnt te moeten worden uitgeoefend op eene voorziening, die zich aan de vastgestelde begrooting noodzakelijk moet aansluiten.

— Z. M. heeft dezer dagen benoemd, tot adjunct gouvernements-secretaris der kolonie Suriname, den heer mr. *H. Kikkert Schotborgh*.

— In de gemeente van IJsselmonde heeft ll. woensdag den 14den dezer, op den middag, een hevige brand plaats gehad in de bouwwoning onder West-IJsselmonde, toebehoorende aan en bewoond door den bouwman *Krijn van der Vorm*. De brand is op eens zoo onverwacht uitgebarsten en heeft dadelijk zoo spoedig de overhand genomen, dat een veertigtal zoo hoornbeesten als paarden niet kon worden gered, maar verbrand is, even als de geheele voorraad van vlas, koren, hooi en stroo. De woning en schuur zijn geheel uitgebrand, en slechts weinige stukken meubelen en kleederen daaruit kunnen worden geborgen. Met hulp van de brandspuiten dier gemeente, die goed hebben gewerkt en ordelijk bediend zijn geworden, is men echter geslaagd om de woonkeet, wagen- en zwingelkeeten, die digt bij de woning stonden, te behouden. Gelukkiglijk zijn geene menschen omgekomen, of gekwetst. De gebouwen en de voorraad van vlas en koren waren tegen brandschade verzekerd. Het verlies, [illegible] voor den eigenaar aanzienlijk en gevoelig.

— Uit Zeeland wordt gemeld, [illegible] *Mercuur*, liggende te Helvoet, [illegible] tot gezagvoerder van dien bodem is benoemd geworden de kapitein-luitenant ter zee *Tunningh*; men dacht dat deze brik destinatie naar West-Indie zoude bekomen.

De werkzaamheden welke door den gestrengen winter aan de vesting Neuzen en de fortificatie-werken te Ellewoutsdijk en Breskens gestaakt waren, worden krachtdadig hervat; ook ziet men spoedig de voltooijing van het droogedok aan het departement van marine te Vlissingen te gemoet.

De desertie onder de belgische troepen schijnt zich sedert eenigen tijd voornamelijk tot onder-officieren te bepalen. Sedert een geruimen tijd zijn het voornamelijk deserteurs van dien rang welke zich aan de voorposten in Zeeland aanmelden. In twee dagen

tijds zijn er dezer dagen negen Belgische onder-officieren van verschillende korpsen van Neusen te Vlissingen aangebragt.

— Te Middelburg worden tegenwoordig door een fransch opera-gezelschap uit Brugge eenige voorstellingen gegeven.

In de zitting van eergisteren hadden de belgische vertegenwoordigers te beraadslagen over een crediet van 120,000 fr. ten behoeve der militaire school. De eerste spreker, de heer *de Foere*, nam de gelegenheid waar, om het tegenwoordig ministerie in Belgie ten allerhevigste aan te vallen en regtstreeks van onbekwaamheid te beschuldigen. Overtuigd zijnde, zeide hij, dat ieder lid die zich tegen het toestaan van een gevraagd crediet verzette, verpligt was de redenen voor zijne weigering te ontwikkelen, moest hij verklaren, dat dezelve bij hem geheel bestonden in de overtuiging van de onbekwaamheid der bewindslieden in het besturen van de lands-zaken. Lang had hij geaarzeld openlijk uitspraak daarvan te doen, tot de handelwijs der [illegible] van den vorigen dag, met betrekking de verschuiving van het vaststelen van een verschillend regt op de koffij, door de meerderheid aangenomen, hem wegens dit blijk van volslagen onkunde der ministers in het behartigen van de eerste belangen des lands, verboden hadden langer het stilzwijgen in acht te nemen. Een ministerie dat de discussie over een kwestie, welke eene der levensbeginselen van den staat betrof, verstikte, kon zijn vertrouwen niet behouden; van nu aan zou hij dan alles aanwenden om deszelfs val te bevorderen. De sterke bewoordingen waarin de spreker zich uitliet, maakte niet weinig indruk op de kamer, te meer, daar de beschuldiging van onbekwaamheid, ten aanzien der vermelde zaak, zoowel de ministers trof, als de meerderheid van de kamer die het adjournement voor het verschillend regt [illegible] koffij gestemd had. De minister [illegible] ministers alleen tegenwoordig was, bepaalde zich met aan te merken, dat de klagt van den heer *de Foere* vreemd was aan het ontwerp thans in beraadslaging. De zaak had ook geen verder gevolg en het crediet werd zelfs met eenparigheid toegestaan.

Terwijl dit in de kamer van afgevaardigden voorviel, viel de heer *Cassiers* in den senaat het ministerie aan, dat het de differentiale regten [illegible] op de douanen niet had aangenomen.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (16 *Maart*) waren genoteerd: Belg. 101⅞; O. Met. 106; Sp. Ardoin 19; Nap. r. 93; Rom. L. [illegible] te Antw. 100; Braz. 76½. — Wissel op Amst. en Rott. pari.

Volgens de Londensche berigten tot den 13den Maart zijn in het hoogerhuis de wet tot afschaffing der slavernij in de engelsche koloniën ten tweedenmale gelezen. Bij de behandeling in comité, die op den 22sten dezer bepaald is, verwacht men dat gewigtige amendementen in dit ontwerp zullen voorgeslagen worden. Bij de behandeling der jaarlijksche begrooting voor oorlog, is de heer *Hume*, in de zitting van het Lagerhuis van Maandag, weder met het voorstel ter baan gekomen, dat het personeel van het leger van 89,000 op 79,000 man zou worden verminderd, welk voorstel echter met 124 tegen slechts 11 stemmen is verworpen, waarna de begrooting, benevens die voor verscheiden andere departementen, werd aangenomen. In het lagerhuis heeft de generaal *Evans* den 13den zijne handelwijze in Spanje, tijdens hij aldaar bevel voerde over het Britsche hulplegioen, [illegible] trachten te verdedigen. — In Ierland worden tegenwoordig wederom talrijke vergaderingen gehouden, om petitiën tegen de nieuwe voorgestelde armenwet op te maken.

— Den 13den waren te Londen genoteerd: 3 pCt. gec. 93⅝; Ned. 2½ pCt. 53; dito 5 pCt. 103; Spanje 21; Portugal 20¼; Braz. 76⅝.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — In den nacht van den 28sten Februarij ll. is te *Halle* overleden, in den ouderdom van 83 jaren, de buitengewone hoogleeraar in de godgeleerdheid aan de universiteit aldaar Dr. Wagnitz. — De senaat der hoogeschool te *Berlijn* heeft besloten in de groote gehoorzaal der Akademie, de busten der vermaarde hoogleeraren, die de hoogeschool sedert hare stichting door den dood verloren heeft, te plaatsen. Behalve de borstbeelden van Hufeland en Rudolphi, welke de zaal reeds versieren, zullen er geplaatst worden die van Fichte, Wolff, Hegel en Schleiermacher, en vervolgens die van Berends, Bode, Solger, Klaproth, Wildenow en anderen. Men vermeent dat deze blijken van wetenschappelijke hulde zoowel op de leeraars als op de studerenden eenen goeden invloed kunnen uitoefenen. — Door de Akademie van wetenschappen te *Berlijn* was onlangs tot haren correspondent te *Brussel* de bekende Dr. Cornelissen gekozen. Sedert men echter te *Berlijn* het deel vernam, dat deze schrijver aan den *Conservateur belge* had, welk blad onlangs in Pruissen verboden werd, heeft men de benoeming weder ingetrokken, alvorens de nieuwe correspondent nog kennis van de hem toegedachte onderscheiding had bekomen. — Te *Berlijn* is onder de leden van het boekdrukkersvak eene inschrijving geopend, om in 1840 het jubelfeest van de uitvinding der boekdrukkunst aldaar op eene waardige wijs te vieren. — Om den hunnen handel zoo veel schade toebrengende nadruk, ware het mogelijk, te weren, hebben een vijf en twintigtal boekhandelaars te *Stuttgart* in den *Schwabischen Merkur* eene uitnoodiging aan alle redactien van tijdschriften gerigt, om voortaan de aankondiging van nagedrukte boekwerken in hunne bladen niet meer op te nemen. Dertien redactien hadden zich daartoe bereid verklaard. In de ontwikkeling der redenen van het nut eens zoodanigen besluits wordt onder anderen gezegd: Een der handelhuizen dezer stad, dat van J. G. Cotta, heeft voor het regt der uitgave van Schillers werken omtrent 300,000 fl. honorarium betaald, waarvan 125,000 nog in het jaar 1828. Desongeacht en in weerwil van dit offer trachten speculanten in *Stuttgart*, onder de oogen van het gezegde handelhuis, de werken van Schiller na te drukken, zonder iets te hebben te betalen gehad van de gelden die Cottasche boekhandel, in vertrouwen op het debiet door het geheele vaderland, zich getroostte, ja zonder zelfs belasting en concessie als boekhandelaars te betalen." Het genoemde handelhuis heeft intusschen nog een ander en krachtiger werkend middel bij de hand genomen, om den nadruk van Schiller den doodsteek te geven. Hetzelve heeft eene zakuitgave van Schiller's werken, in 12 deelen, gereed gemaakt, kostende niet meer dan twee kroondaalders, tegen welken goedkoopen prijs zelfs de nadruk niet kan dingen. Uit *Bazelland-schap* heeft men, aan den anderen kant, vernomen hetgeen men van de regering aldaar niet zou verwacht hebben, dat dezelve, namelijk aan de nadrukfabrijk te *Alschwijl* den nadruk van Schiller's werken verboden heeft, op verbeurte van het afgedrukte, en des noods de sluiting der drukkerij. — Het geschrift van den Münchener hoogleeraar Görres, *Athanasius*, hetwelk de zaak van den keulschen Aartsbisschop behandelt, zal, naar men uit *Berlijn* schrijft, aldaar van twee verschillende zijden, uit een theologisch en staatgeschiedkundig gezigtspunt, beantwoord worden.

Frankrijk. — Bij eene koninklijke ordonnantie is de baron Thénard tot administrateur aan het *collége de Frane* benoemd, in de plaats van wijlen den heer Silvestre de Sacy. De heer Dannou heeft den heer de Sacy vervangen als president van het historisch comité voor de charters, kronijken en opschriften. — De fransche bladen maken thans melding van de benoeming in het vorig jaar der heeren A. de Jussieu, A. Brogniart, Guillemin en J. T. de Quérin tot corresponderende leden der Maatschappij van Wetenschappen te *Batavia*. — Op den 19den der vorige maand vierde de vader der homöopatische leer, Dr. Hahnemann, te Parijs, zijnen 83sten verjaardag. Door zijne vrienden en vereerders was hem te dezer gelegenheid in zijne eigene woning, zijnde een fraai hotel in de *rue de Milaan*, een aangenaam feest bereid. In de zaal waar het gezelschap zich vereenigde, was het borstbeeld van den feestvierende, zijnde een arbeid van den beeldhouwer David, geplaatst en met louwerkransen versierd; toen de bloeijende grijsaard aan de hand zijner nog jeugdige gade de zaal binnen trad, werd hij door de aanwezenden met hartelijkheid begroet. Fransche en Italiaansche dichters bragten hem feestgedichten toe, terwijl uitstekende toonkunstenaars, zoowals Kalkbrenner, Panorka en Halezich dieten hooren. Overigens werd dit feest, behalve door Franschen en Duitschers, door Italianen, Engelschen en Amerikanen bijgewoond. Men rekent dat Hahnemann met zijne praktijk tegenwoordig niet minder dan 200,000 fr. jaarlijksch verdient; behoeftigen behandelt hij kosteloos. — De bekende schrijfster Mad. Dudevant, (*Georges Sand*) arbeidt thans aan uitgave harer *Mémoires* die in den trant der *Confessions* van Rousseau zouden geschreven zijn.

Spanje. — Volgens een Madridsch blad de *Eco del Comercio* zijn er gedurende het vorig jaar te *Madrid* 18 en in de provinciën 16 nieuwe dagbladen en andere periodieke geschriften van staat- letterkundigen, wetenschappelijke en godsdienstigen aard in het licht verschenen. In hetzelfde jaar hadden er te *Madrid* 20 en in de provinciën 10 zoodanige geschriften opgehouden te bestaan, waaronder verscheiden van de in hetzelfde jaar niet uitgekomene. De tegenwoordige treurige gesteldheid van Spanje, droeg veel bij tot dien nadeeligen uitslag. De minste opgang maakten wel de bladen die aan de kunsten en fraaije letteren zijn gewijd.

Italië. — Door de Akademie van oudheidkunde te *Rome*, werd in het jaar 1836 eene prijsvraag uitgeschreven, waarbij verlangd werd eene uitvoeriger uiteenzetting, dan men tot heden bezat, van den toestand der Romeinsche koloniën; de vraag moest behandeld worden, welke de staat- en staathuishoudkundige oogmerken van *Rome* waren bij de daarstelling zijner koloniën; wat het onderscheid was tusschen de militaire en burgerlijke koloniën, waarin dezelve van de Grieksche onderscheiden waren; in welken toestand de oude inwoners bleven, en welke de regten en pligten der nieuwe bewoners waren. Bij de opening der naambriefjes van de ingekomene stukken, in de vorige maand, door den secretaris der Akademie, den ridder Visconti, bleek dat de prijs, eene gouden medaille ter waarde van 40 zechinen, toegekend was aan de verhandeling van den conrector van het Lijceum te *Hanover* F. Ruperti. — In de archiven van *Genua* heeft men thans een document gevonden, waaruit blijkt dat Christoffel Columbus te *Colognetto* in het Genuessche werd geboren, eene bijzonderheid waaromtrent men nog in 't onzekere verkeerde. De aanduiding is vervat in een' brief van het Genueesch bestuur, gedagteekend den 7den November 1586, aan deszelfs gezant Doria, te *Madrid*.

Denemarken. — Onder de merkwaardigheden waarmede onlangs het Museum van Noordsche oudheden te *Kopenhagen* is verrijkt geworden, is er een van zeer zonderlingen aard en tevens van historisch belang. Hetzelve bestaat in eene vrouwelijke mummie, gevonden in eenen veengrond nabij *Haraldskioer*, in *Jutland*, welke geheel in den weeken grond gezonken en door middel van banden en haken aan eene staak was vastgehecht. De overgeblevene stukken der kleeding van het lijk stelden de ervarene noordsche oudheidkundigen in staat, om met tamelijke zekerheid te besluiten, dat die kleeding behoorde tot de laatste tijden van het heidendom; en een hunner, de heer Petersen, heeft in een scherpzinnig historisch vertoog trachten te staven, dat deze mummie het lijk was van Gunhilda, koningin van *Noorwegen*, welke koning Harald Blaatand, door beloften van een huwelijk, in het jaar 965 overhaalde, om naar *Denemarken* te komen, waar hij haar om 't leven bragt, door haar in eene moeras te doen versmoren.

175ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

VIJFDE KLASSE.

32ste en laatste Trekking.

N°. 2941 een prijs van 1000 gulden.
» 5677 » » 1000 »
en premie » 25,000 »
» 4932 » » » 10 000 »

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG 16. MAART.

TARWE. — Bijna zonder handel, alleen bij klein gerijf verkocht: 129 pd. p. b. Pools. *f* 292.

ROGGE. — Prijshoudend: 121 pd. n. Overijss. op levering *f* 152; 123 pd. 6. dito *f* 168; 117 pd. o. Pruis. *f* 169; 122 pd. o. Drents *f* 167.

GARST. — Stil.

HAVER. — Prijshoudend; 79 pd. p. bl. voor *f* 82 zeilende; 86 pd. o. fijne *f* 92.

BOEKWEIT. — Zonder handel.

Nieuwe Zeeuwsche paardeboonen *f* 125 zeilende.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — ½ £ hooger; Rost. 56 £; Elve 56 £; Wism. 56 £; Vriesch 54 £; op 9 vat in April 62½, in Nov. 63 £.

LIJNZAAD. — In een doen; 109, 120 pd. Koningsb. *f* 240.

RAAPOLIE. — Was zeer willig: per 6/w *f* 40; Vliegend *f* 38 à 39; 1°. Mei *f* 38 à 39; 1° Sept. en October 38¾ à 39¼; 1°. Nov. *f* 38¾ à 39¼.

Ter Amsterdamsche beurs van gisteren (16 *Maart*) waren genoteerd: Ned. Werk. Schuld 2½ pCt. 53⅝, ⅝; dito 5 pCt. 102⅝, ¾; Amsb. 22⅝, ⅞; Amort. Sijnd. 4½ pCt. 94⅝, ¹³⁄₁₆, ⅞; dito 3½ pCt. 78; Handelm. 181¼, 182⅛, 181¾; O. Indie 5 pCt. 99½, ⅝; Ardoin 85 à 18¹³⁄₁₆, 19; coupon Nov. 11⅞, 12; Passive 4¾ ⅞, ¹³⁄₁₆; Columb. 20¹⁵⁄₁₆, ⅞; Bras. 86¾.

BEKENDMAKING.

Met goedkeuring van den Heere Burgemeester der Stad *Oosterhout*, heeft C. A. DE BOER, Koffijhuishouder en Herbergier in *het Gorinchems-Veerhuis*, aan de *Vischmarkt* te *Oosterhout*, de eer aan het geëerde Publiek bekend te maken, dat hij, op aanrading van deskundige Kooplieden, heeft opgerigt een zoogenaamd HUIS VAN NEGOTIE, voor Graanhandelaren en Bouwlieden, te weten: alle Woensdagen van iederen Week, des voordemiddags om 10 à 11 uren te beginnen; en roept mits deze op, alle Bouwlieden, die genegen zijn te Verkoopen, alle Kooplieden, Bakkers, Brouwers, Grutters, alle die in Graan handelen, om hem met hunne tegenwoordigheid te vereeren. De bovengenoemde Kastelein belooft een prompte en civiele bediening; heeft ook een goede ruime Stal voor Paarden, enz.

*** Burgemeester en Wethouders der Stad *Bergen-op-Zoom*, brengen bij deze ter kennisse der belanghebbenden, dat, op bekomene autorisatie van Zijne Excellentie den Heer, Luitenant-Generaal Opperbevelhebber dezer Vesting, de gewone VOORJAARSMARKT of KERMIS binnen dezelve Stad, aanvang nemende den 7. en eindigende den 12. Mei dezes jaars, zal gehouden worden, en dat, te dier gelegenheid alle Hazardspelen, zoogenaamde Horoskooptrekkers, Bedelaars, enz., van dezelve zullen worden geweerd, en de bestaande Politie-Reglementen op zoodanige personen, ten strengste worden toegepast. Kunnende men zich, voor de staanplaatsen, met vracht-vrije Brieven, adresseren, aan den Heere Marktmeester LANGGUTH.

BERGEN-OP-ZOOM, 1. Maart 1838.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:
J. D. DE BOOCK,
Ter ordonnancie van dezelven,
J. ALDER, *Secretaris.*

BEKENDMAKING.

Op Dingsdag den 27. Maart 1838, te beginnen 's morgens om negen ure, zal ten Sterfhuize van Mejufvrouw de Weduwe PIETER MINKENBERG, te *Oosterhout*, ten verzoeke van den Heer PETRUS LAMBERTUS SEGERS, wonende te *Oosterhout*, publiek aan den meestbiedende, door den Notaris BROUWERS, aldaar residerende, worden Verkocht:

Eene belangrijke verzameling van BOEKEN, bestaande in voorname Werken over de Godgeleerdheid, klassieke Autheuren, prachtige Werken over de Natuurlijke Historie, Romans en Reisbeschrijvingen, Schilderijen en Boekenkasten; voorts Gouden en Zilveren Werken en een aanzienlijke INBOEDEL, alles door de gemelde Weduwe MINKENBERG achtergelaten; en die alle dagen te voren voor een ieder zullen te zien zijn.

Zegt het Voort.

Versterkend Slijmwerkend ELIXER,

DOOR DEN HEER DOCTOR GUILLIÉ,

Geneesheer van de Faculteit te Parijs, lid van onderscheidene in- en buitenlandsche Geneeskundige Genootschappen, Ridder van 't Legioen van eer, etc.

Dit heilzaam middel, hetwelk sedert meer dan twintig jaren, in de meeste ziekten door Slijm en Gal veroorzaakt, met de beste gevolgen is aangewend, heeft menige SLIJMBEROERTE voorgekomen.

Waarvan het echte Depôt berustende is bij A. P. MAASSEN, Apotheker te *Breda*.

Advertentie.

De Ondergeteekende heeft de eer het geëerd Publiek bekend te maken, dat diegenen welke van SLEEUWIJK naar BREDA etc. met zijn POSTWAGEN verkiezen te reizen, zich van KAARTJES behoeven te voorzien, ... nemen te *Sleeuwijk*, ... liggen, geen Ondernemer ...

Den Ondernemer van Sleeuwijk naar Breda,
P. M. LEERENTVELD.

STOOMBOOTEN
WILLEM DE EERSTE en KONINGIN DER NEDERLANDEN.

Varende in het ... tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM ...

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM en 's HAGE, elken Zondag, Dingsdag en Donderdag, 's morgens ten 7 ure, en

Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN, elken Maandag, Woensdag en Vrijdag, 's morgens ten 6 ure.

Zullende op de eerste gezegde dagen, dadelijk bij aankomst te *Rotterdam*, eene zeer geschikte DILIGENCE gereed zijn, om de Reizenden naar *'s Hage* te vervoeren, terwijl op laatstgenoemde dagen, 's morgens ten half vier ure, te *'s Hage* bij J. STAAS, op *de Bierkade*, zal afrijden eene DILIGENCE ten einde voor het vertrek der STOOMBOOTEN te *Rotterdam* aan te komen.

*** En vente chez BROESE & COMP., à *Breda*:

CLASSIQUES MILITAIRES,

collection choisie des meilleurs ouvrages d'art, de science et d'histoire militaires.

PUBLIÉS EN DEUX SÉRIES, Edition in 18°.

PREMIÈRE SÉRIE.

HISTOIRE CRITIQUE ET MILITAIRE DES GUERRES DE LA RÉVOLUTION,

Précédée d'une introduction présentant le tableau succinct des mouvements de la politique européenne depuis Louis XIV jusqu'à la révolution, et celui des principales causes et des principaux événements de cette révolution;

PAR LE GÉNÉRAL JOMINI.

12 Volumes in-18 au lieu de 15, avec quatre atlas formant ensemble 39 cartes, divisés en quatre parties, traitant des campagnes depuis 1792.

Prix de l'ouvrage complet 60 Florins.

DEUXIÈME SÉRIE.

CLASSIQUES MILITAIRES.

2 Fl. le Volume.

12 beaux volumes, format in-18, ... volumes in-8° (éditions de Paris).

JOMINI. Vie politique et militaire de *Napoléon*, racontée par lui-même, 3 volumes au lieu de quatre, 6 fl.

CESSAC. Guide de l'Officier particulier en campagne, 2 volumes avec 20 planches, 4 fl.

ROGNIAT, Considérations sur l'art de la Guerre, 1 vol., 2 fl.

CHAMBRAY. Philosophie de la Guerre avec son supplément, 1 volume ...

... planches ...

CARION-NISAS. ... de son origine, de ses progrès, de ses révolutions, depuis la première formation des sociétés européennes jusqu'à nos jours, 2 vol. avec 14 planches, 4 fl.

Deux volumes composés des Maximes de Guerre de *Napoléon*, des commentaires de *Cesar*, des Ruses de Guerre, des instructions aux troupes légères et aux Officiers qui servent dans les Avant-Postes, rédigées sur une instruction de *Frederic II*, 2 vol. au lieu de 5, avec 14 planches, 4 fl.

NB. Chaque ouvrage de la 2e Série, se vend aussi séparément, sauf une augmentation de 50 Cents par volume.

Te BREDA bij BROESE EN COMP., Boek drukkers en Boekverkoopers.